ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 26ης Μαΐου 2011 *

Στην υπόθεση C-306/08,

με αντικείμενο προσφυγή λόγω παραβάσεως βάσει του άρθρου 226 ΕΚ, η οποία ασκήθηκε στις 9 Ιουλίου 2008,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την A. Alcover San Pedro και τους D. Kukovec και M. Κωνσταντινίδη,

προσφεύγουσα,

κατά

Βασιλείου της Ισπανίας, εκπροσωπούμενου από τον M. Muñoz Pérez,

καθού,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, D. Šváby (εισηγητή), R. Silva de Lapuerta, E. Juhász και T. von Danwitz, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Jääskinen
γραμματέας: R. Şereş, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 6ης Μαΐου 2010,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2010,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την προσφυγή της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί να αναγνωριστεί ότι, αναθέτοντας «προγράμματα ολοκληρωμένης δράσεως» (στο εξής: ΠΟΔ), κατ' εφαρμογή, διαδοχικώς, του νόμου 6/1994, της 15ης Νοεμβρίου 1994, περί ρυθμίσεως των πολεοδομικών δραστηριοτήτων εντός της Αυτόνομης Κοινότητας της Valencia (Ley 6/1994, de 15 de noviembre, Reguladora de la Actividad Urbanística de la Comunidad Valenciana, στο εξής: LRAU), ακολούθως του νόμου 16/2005, της 30ής Δεκεμβρίου 2005, περί θεσπίσεως του κώδικα πολεοδομίας της Αυτόνομης Κοινότητας της Valencia (Ley 16/2005, de 30 de diciembre, Urbanística Valenciana, στο εξής: LUV),

το Βασίλειο της Ισπανίας παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει αντίστοιχα από την οδηγία 93/37/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1993, περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων (ΕΕ L 199, σ. 54), όπως αυτή τροποποιήθηκε με την οδηγία 2001/78/ΕΚ της Επιτροπής, της 13ης Σεπτεμβρίου 2001 (ΕΕ L 285, σ. 1, στο εξής: οδηγία 93/37), και της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών συνάψεως δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ L 134, σ. 114).

Το νομικό πλαίσιο

Η κανονιστική ρύθμιση της Ενώσεως

Η οδηγία 92/50/ΕΟΚ

2 Με τη δέκατη έκτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 1992, για τον συντονισμό των διαδικασιών συνάψεως δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών (ΕΕ L 209, σ. 1), εξαγγέλλεται:

«[Εκτιμώντας] ότι οι δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών διαχειρίσεως ιδιοκτησιών, μπορούν να περιλαμβάνουν σε ορισμένες περιπτώσεις έργα· ότι, όπως προκύπτει από την οδηγία 71/305/ΕΟΚ, μία σύμβαση θεωρείται ως σύμβαση δημοσίων έργων μόνον εφόσον ο σκοπός της συνίσταται στην εκτέλεσε ενός έργου· ότι, πάντως, εφόσον τα έργα αυτά γίνονται επικουρικώς και δεν

αποτελούν το αντικείμενο της συμβάσεως, δεν μπορούν να δικαιολογήσουν τον χαρακτηρισμό της ως συμβάσεως δημοσίων έργων».

3 Το άρθρο 8 της οδηγίας 92/50 ορίζει:

«Οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες απαριθμούμενες στο παράρτημα Ι Α συνάπτονται σύμφωνα με τις διατάξεις των τίτλων ΙΙΙ έως IV.»

4 Το παράρτημα Ι Α της οδηγίας 92/50 αφορά, μεταξύ άλλων, στην υπ' αριθμόν 12 κατηγορία, τις «υπηρεσίες αρχιτέκτονα, υπηρεσίες μηχανικού και ολοκληρωμένες υπηρεσίες μηχανικού, υπηρεσίες πολεοδομικού σχεδιασμού και αρχιτεκτονικής τοπίου, συναφείς υπηρεσίες παροχής επιστημονικών και τεχνικών συμβουλών, υπηρεσίες τεχνικών δοκιμών και αναλύσεων».

Η οδηγία 93/37

5 Το άρθρο 1 της οδηγίας 93/37 ορίζει:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας:

α) οι "συμβάσεις δημοσίων έργων" είναι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας συναπτόμενες εγγράφως μεταξύ, αφενός, ενός εργολήπτη και, αφετέρου, μιας αναθέτουσας αρχής, όπως αυτή ορίζεται στο στοιχείο β΄, και οι οποίες έχουν ως αντικείμενο είτε την εκτέλεση, είτε τόσο την εκτέλεση όσο και τη μελέτη έργων που αφορούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ ή ενός έργου, όπως αυτό ορίζεται στο στοιχείο γ΄, είτε ακόμη την πραγματοποίηση, με οποιαδήποτε

μέσα, ενός έργου το οποίο ανταποκρίνεται στις επακριβώς αναφερόμενες από την αναθέτουσα αρχή ανάγκες·

[…]

γ) ως "έργο" νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών πολιτικού μηχανικού που προορίζεται να πληροί [αφεαυτού] μια οικονομική ή τεχνική λειτουργία·

δ) η παραχώρηση δημοσίων έργων είναι μία σύμβαση η οποία παρουσιάζει τα ίδια χαρακτηριστικά με τις αναφερόμενες στο στοιχείο α΄ συμβάσεις εκτός του ότι το εργολαβικό αντάλλαγμα συνίσταται είτε αποκλειστικά στο δικαίωμα εκμεταλλεύσεως του έργου είτε στο δικαίωμα αυτό σε συνδυασμό με καταβολή αμοιβής·

[…]».

6 Το άρθρο 6, παράγραφος 6, της οδηγίας 93/37 επιβάλλει στις αναθέτουσες αρχές την υποχρέωση τηρήσεως της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

7 Τα άρθρα 11 και 12 της οδηγίας 93/37 εξαγγέλλουν τους κοινούς κανόνες δημοσιότητας επί του θέματος και προβλέπουν, μεταξύ άλλων, τη δημοσίευση in extenso των προκηρύξεων των διαγωνισμών στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,* καθώς και τις εφαρμοστέες επί της παραλαβής των προσφορών και της αποστολής των συγγραφών υποχρεώσεων και των συμπληρωματικών εγγράφων προθεσμίες.

8 Τα άρθρα 24 έως 29 της οδηγίας 93/37 εξαγγέλλουν τα εφαρμοστέα κριτήρια ποιοτικής επιλογής των εργοληπτών, μεταξύ των οποίων καταλέγονται τα κριτήρια περί της αξιολογήσεως των τεχνικών ικανοτήτων των εργοληπτών.

Η οδηγία 2004/18

9 Σύμφωνα με τη δέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2004/18:

«Μία σύμβαση θεωρείται δημόσια σύμβαση έργων μόνο στην περίπτωση που το αντικείμενό της καλύπτει ειδικά την εκτέλεση των δραστηριοτήτων που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι, ακόμα και αν η σύμβαση καλύπτει την παροχή και άλλων υπηρεσιών αναγκαίων για την εκτέλεση των εν λόγω δραστηριοτήτων. Οι δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, ιδίως στον τομέα των υπηρεσιών διαχειρίσεως ακινήτων, μπορούν, σε ορισμένες περιπτώσεις, να περιλαμβάνουν και την εκτέλεση εργασιών. [Πάντως], στον βαθμό που οι εργασίες αυτές είναι παρεμπίπτουσες ως προς το κύριο αντικείμενο της συμβάσεως και αποτελούν ενδεχόμενη συνέπεια ή συμπλήρωμα αυτού του αντικειμένου, το γεγονός ότι οι εν λόγω εργασίες συμπεριλαμβάνονται στη σύμβαση δεν μπορεί να δικαιολογήσει τον χαρακτηρισμό της ως δημόσιας συμβάσεως έργων.»

10 Το άρθρο 1 της οδηγίας 2004/18 ορίζει:

«1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, εφαρμόζονται οι ορισμοί που παρατίθενται στις παραγράφους 2 έως 15.

2. α) Οι "δημόσιες συμβάσεις" είναι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσοτέρων οικονομικών φορέων και μιας ή περισσοτέρων αναθετουσών αρχών και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας.

β) Οι "δημόσιες συμβάσεις έργων" είναι δημόσιες συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο είτε την εκτέλεση, είτε συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση, εργασιών που αφορούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο παράρτημα Ι ή ενός έργου, είτε ακόμη την πραγματοποίηση, με οποιαδήποτε μέσα, ενός έργου το οποίο ανταποκρίνεται στις επακριβώς οριζόμενες από την αναθέτουσα αρχή ανάγκες. Ως "έργο" νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου

οικοδομικών εργασιών ή εργασιών πολιτικού μηχανικού που προορίζεται να πληροί [αφεαυτού] μια οικονομική ή τεχνική λειτουργία.

[…]

δ) Οι "δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών" είναι δημόσιες συμβάσεις, πλην των δημοσίων συμβάσεων έργων ή προμηθειών, που έχουν ως αντικείμενο την παροχή των υπηρεσιών που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ.

[…]

3. Η "σύμβαση παραχωρήσεως δημοσίων έργων" είναι μία σύμβαση η οποία παρουσιάζει τα ίδια χαρακτηριστικά με μία δημόσια σύμβαση έργων, εκτός από το γεγονός ότι το εργολαβικό αντάλλαγμα συνίσταται είτε αποκλειστικά στο δικαίωμα εκμεταλλεύσεως του έργου είτε στο δικαίωμα αυτό σε συνδυασμό με καταβολή αμοιβής.

4. Η "σύμβαση παραχωρήσεως υπηρεσιών" είναι μία σύμβαση η οποία παρουσιάζει τα ίδια χαρακτηριστικά με μία δημόσια σύμβαση υπηρεσιών, εκτός από το γεγονός ότι το εργολαβικό αντάλλαγμα συνίσταται είτε αποκλειστικά στο δικαίωμα εκμεταλλεύσεως της υπηρεσίας είτε στο δικαίωμα αυτό σε συνδυασμό με καταβολή αμοιβής.

[…]»

11 Το άρθρο 2 της οδηγίας 2004/18 επιβάλλει στις αναθέτουσες αρχές την υποχρέωση τηρήσεως των αρχών της απαγορεύσεως των διακρίσεων, της ίσης μεταχειρίσεως και της διαφανείας.

12 Το άρθρο 6 της οδηγίας 2004/18 εξαγγέλλει την απαγόρευση αποκαλύψεως των πληροφοριακών στοιχείων τα οποία κοινοποιούν στην αναθέτουσα αρχή οι οικονομικοί φορείς ως εμπιστευτικές.

13 Το άρθρο 17 της οδηγίας 2004/18 ορίζει ότι «υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 3, η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχωρήσεως υπηρεσιών, οι οποίες ορίζονται στο άρθρο 1, παράγραφος 4».

14 Το άρθρο 24 της οδηγίας 2004/18 προβλέπει τους εφαρμοστέους κανόνες κατά την υποβολή εκ μέρους των υποβαλλόντων προσφορά εναλλακτικών προσφορών όταν το κριτήριο αναθέσεως είναι εκείνο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

15 Το άρθρο 53 της οδηγίας 2004/18 εξαγγέλλει τα κριτήρια αναθέσεως των συμβάσεων και επιβάλλει στην αναθέτουσα αρχή την υποχρέωση να διευκρινίζει, όταν η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, τη σχετική στάθμιση για κάθε ένα από τα επιλεγέντα κριτήρια.

16 Το παράρτημα II A της οδηγίας 2004/18 αφορά, ιδίως, στην κατηγορία υπ' αριθμόν 12, τις «υπηρεσίες αρχιτέκτονα, υπηρεσίες μηχανικού και ολοκληρωμένες υπηρεσίες μηχανικού, υπηρεσίες πολεοδομικού σχεδιασμού και αρχιτεκτονικής τοπίου, συναφείς υπηρεσίες παροχής επιστημονικών και τεχνικών συμβουλών, υπηρεσίες τεχνικών δοκιμών και αναλύσεων».

Η κανονιστική ρύθμιση της Αυτόνομης Κοινότητας της Valencia

Τα ΠΟΔ

17 Οι LRAU και LUV προβλέπουν δυο καθεστώτα εκτελέσεως του πολεοδομικού σχεδιασμού, ήτοι τις μεμονωμένες δράσεις σε περίπτωση συγκεκριμένης εκτάσεως γης, δράσεις οι οποίες άπτονται της υλοποιήσεώς του, και των ολοκληρωμένων δράσεων των σκοπουσών στην από κοινού πολεοδόμηση δύο ή περισσοτέρων εκτάσεων γης σύμφωνα με ενιαίο προγραμματισμό μετατροπής των εν λόγω γεωτεμαχίων σε οικόπεδα (άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 3, του LRAU και άρθρα 14 και 15 του LUV).

18 Το ΠΟΔ είναι το μέσον πολεοδομικού σχεδιασμού το οποίο διέπει την υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης δράσεως (άρθρο 12, G, του LRAU και άρθρο 39, στοιχείο a, του LUV). Συνίσταται στον προσδιορισμό της εκτάσεως της ολοκληρωμένης δράσεως και των προς εκτέλεση εργασιών, στον καθορισμό των εφαρμοστέων προθεσμιών, στη θέσπιση των τεχνικών και οικονομικών όρων που διέπουν τη διαχείρισή του, στη νομοθετική πρόβλεψη των δεσμεύσεων και των υποχρεώσεων του πολεοδομικού φορέα (στο εξής: πολεοδόμος) με την οριοθέτηση των σχέσεών του προς τους εμπλεκόμενους ιδιοκτήτες και προς τη διοίκηση και στον προσδιορισμό των εγγυήσεων μέσω των οποίων διώκεται η διασφάλιση της τηρήσεως των εν λόγω υποχρεώσεων και των εφαρμοστέων κυρώσεων (άρθρο 29, παράγραφος 2, του LRAU και άρθρο 117, παράγραφος 1, του LUV).

19 Ειδικότερα, τα ΠΟΔ πρέπει να προβλέπουν σαφείς διατάξεις για την επίτευξη των ακολούθων αναγκαίων στόχων, ήτοι την πολεοδόμηση του συνόλου των γαιών, τη σύνδεση και την ένταξη των οικείων γαιών στα υφιστάμενα δίκτυα υποδομών, ενεργείας, επικοινωνιών και δημοσίων υπηρεσιών, την εκχώρηση, υπέρ της διοικήσεως και δωρεάν, γαιών με προορισμό τις δημόσιες υπηρεσίες, την αναγνώριση, υπέρ της διοικήσεως και δωρεάν, του δικαιώματος οικοδομήσεως κατά την ισχύουσα νομοθεσία με προορισμό τη δημόσια ακίνητη περιουσία, τη διαχείριση του νομικού επαναχαρακτηρισμού των εν λόγω γαιών και την υλοποίηση της δίκαιας κατανομής κόστους και πλεονεκτημάτων μεταξύ των ενδιαφερομένων (άρθρο 30 του LRAU και άρθρο 124 του LUV).

20 Ενώ η υλοποίηση των μεμονωμένων δράσεων δύναται να είναι δημόσια ή ιδιωτική, αυτή του ΠΟΔ είναι πάντοτε δημόσια, η δε διοίκηση δύναται να αποφασίζει αν η διαχείρισή του χωρεί απ' ευθείας ή εμμέσως (άρθρο 7, παράγραφοι 1 και 2, του LRAU και άρθρο 117, παράγραφος 4, του LUV). Πρόκειται για απ' ευθείας διαχείριση όταν το σύνολο των εργασιών και των επενδύσεων χρηματοδοτείται από δημόσια κεφάλαια και εποπτεύεται από τη διοίκηση, τους οργανισμούς της, τις οντότητες ή τις δημόσιες επιχειρήσεις της (άρθρο 7, παράγραφος 2, του LRAU και άρθρο 117, παράγραφος 4, του LUV), χωρίς τη δυνατότητα προσπορίσεως εμπορικού κέρδους (άρθρο 128, παράγραφος 4, του LUV). Αντιθέτως, σε περίπτωση έμμεσης διαχειρίσεως, η διοίκηση μεταβιβάζει σε ιδιώτη τις αρμοδιότητες του πολεοδόμου, ανεξαρτήτως του αν είναι ή όχι ιδιοκτήτης των γαιών, ο οποίος επελέγη σύμφωνα με δημόσια διαδικασία κατόπιν προκηρύξεως διαγωνισμού (άρθρο 7, παράγραφος 2, του LRAU και άρθρο 117, παράγραφος 4, του LUV).

Η έμμεση διαχείριση

21 Στο πλαίσιο της έμμεσης διαχειρίσεως των ΠΟΔ, ο πολεοδόμος είναι ο δημόσιος φορέας στον οποίο έχουν ανατεθεί τα καθήκοντα της αναπτύξεως και της εκτελέσεως των δράσεων πολεοδομικού σχεδιασμού βάσει του ΠΟΔ, στις οποίες περιλαμβάνονται, εν πάση περιπτώσει, η σύνταξη των τεχνικών εγγράφων σύμφωνα με τις προδιαγραφές, η πρόταση και η διαχείριση του αντιστοίχου σχεδίου ανακατανομής, καθώς και η συνδρομή του εργολήπτη-κατασκευαστή επιφορτισμένου με την υλοποίηση του χωροταξικού σχεδίου στις περιπτώσεις και σύμφωνα με τις προβλεπόμενες από τον νόμο προϋποθέσεις. Ο πολεοδόμος καλείται να χρηματοδοτήσει το κόστος των επενδύσεων, των εργασιών, των εγκαταστάσεων και των αναγκαίων για την εκτέλεση του προγράμματος αντισταθμίσεων, προγράμματος το οποίο πρέπει να κατοχυρώνεται επαρκώς και αναλογικώς, ενώ το κόστος δύναται να μετακυλίεται στην ιδιοκτησία των οικοπέδων ως απόρροια της αναγνωρίσεώς τους ως χωροθετημένων γαιών είτε με την καταβολή μετρητών εκ μέρους των ιδιοκτητών των χωροθετημένων γαιών ως απόρροια της ολοκληρωμένης δράσεως (άρθρο 29, παράγραφος 9, Α, του LRAU και άρθρα 119 και 162, παράγραφος 1, του LUV). Στα ανωτέρω κόστη περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, το κόστος των εργασιών οικιστικής αναπτύξεως και το εμπορικό κέρδος του πολεοδόμου, το οποίο περιορίζεται, στο πλαίσιο του LUV, στο 10 % του κόστους οικιστικής αναπτύξεως (άρθρο 67, παράγραφος 1, του LRAU και άρθρο 168 του LUV).

22 Οι ιδιοκτήτες τους οποίους ενδιαφέρει η ολοκληρωμένη δράση έχουν τη δυνατότητα να συνεργαστούν συναφώς, εισφέροντας τη μη χωροθετημένη γη τους και λαμβάνοντας ως αντάλλαγμα χωροθετημένα γεωτεμάχια. Ειδικότερα, έχουν τη δυνατότητα είτε να συμμετάσχουν αναλογικώς στα κόστη πολεοδομικής αναπτύξεως εκχωρώντας τμήμα των γαιών τους στον πολεοδόμο, είτε να καταβάλουν σε μετρητά, ως αμοιβή του πολεοδόμου, το ποσοστό συμμετοχής τους στο κόστος της οικιστικής αναπτύξεως (άρθρο 29, παράγραφος 9, Β, του LRAU και άρθρο 162, παράγραφος 2, του LUV).

23 Οι ιδιοκτήτες οι οποίοι αρνούνται κατηγορηματικώς να συνεργαστούν έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν την απαλλοτρίωση βάσει της αρχικής αξίας των αντιστοίχων γαιών τους (άρθρο 29, παράγραφος 9, C, του LRAU και άρθρο 162, παράγραφος 3, του LUV).

24 Η διοίκηση ασκεί, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος του πολεοδόμου, τις δημόσιες εξουσίες της, όπως η απαλλοτρίωση ή η αναγκαστική ανακατανομή, οσάκις είναι αναγκαίες για την εφαρμογή του ΠΟΔ (άρθρα 29, παράγραφος 10, 66 και 68 του LRAU και άρθρα 162, παράγραφος 3, και 169 του LUV).

Η διαδικασία αναθέσεως και εγκρίσεως

— Ο LRAU

25 Σύμφωνα με το άρθρο 44 του LRAU, η διαδικασία κινείται κατόπιν πρωτοβουλίας τοπικής αρχής ή ιδιώτη, ανεξαρτήτως του αν είναι ιδιοκτήτης ή μη των προς οικιστική ανάπτυξη γαιών.

26 Δυνάμει του άρθρου 45, παράγραφος 1, του LRAU, κάθε ιδιώτης έχει τη δυνατότητα να γνωστοποιήσει στο κοινό τεχνική προσφορά ΠΟΔ η οποία πρέπει να περιλαμβάνει αντίγραφο του αποσταλέντος από την αρμόδια διοίκηση εγγράφου περί οικιστικής αναπτύξεως ή αντίγραφο της αιτήσεώς του σχετικά με τους ελάχιστους όρους συνδέσεως και εντάξεως της προτάσεως περί ολοκληρωμένης δράσεως, καθώς και το προκαταρκτικό σχέδιο οικιστικής αναπτύξεως με περιγραφή των προς διενέργεια εργασιών οικιστικής αναπτύξεως.

27 Κατά το άρθρο 45, παράγραφος 2, του LRAU, η διοίκηση δύναται είτε να απορρίψει τη σχετική αίτηση, είτε να την υποβάλει σε δημόσια κρίση, ενδεχομένως, με την υποβολή παρατηρήσεων ή εναλλακτικών προτάσεων.

28 Το άρθρο 46 του LRAU ορίζει ότι η δημοσίευση της προτάσεως ενός ΠΟΔ την οποία επεξεργάστηκε ιδιώτης ή, σε περίπτωση δημόσιας πρωτοβουλίας, η αρμόδια διοίκηση, λαμβάνει χώρα σε οποιαδήποτε εφημερίδα ή την επίσημη εφημερίδα της Αυτόνομης Κοινότητας της Valencia. Σύμφωνα με την ίδια διάταξη, κατά τη φάση της δημόσιας διαβουλεύσεως, γίνονται δεκτές παρατηρήσεις ή τεχνικές προσφορές. Μετά το πέρας της φάσεως της δημόσιας διαβουλεύσεως, οι συμμετέχοντες στον διαγωνισμό μπορούν να υποβάλουν νομικές ή οικονομικές προσφορές. Οι παρατηρήσεις και οι τεχνικές προσφορές υποβάλλονται σε ανοικτό φάκελο εντός προθεσμίας 20 ημερών από της δημοσιεύσεως της προτάσεως ΠΟΔ, οι δε νομικές και οικονομικές προσφορές υποβάλλονται σε κλειστό φάκελο εντός 5 ημερών από την εκπνοή της ανωτέρω προθεσμίας, δυνάμενης να παραταθεί κατά 20 ημέρες.

29 Το άρθρο 46, παράγραφος 2, του LRAU αναφέρεται στα έγγραφα στα οποία καταλέγονται, αφενός, η τεχνική προσφορά, ήτοι, ιδίως, η περιγραφή των έργων οικιστικής αναπτύξεως, και, αφετέρου, η νομική και οικονομική προσφορά η οποία περιλαμβάνει και τους λεπτομερείς κανόνες περί των σχέσεων μεταξύ του πολεοδόμου και των ιδιοκτητών, περί των πιθανών συμφωνιών οι οποίες ισχύουν ήδη με τους δευτέρους, εκτίμηση, έστω και προκαταρκτική και κατά προσέγγιση, του κόστους των έργων οικιστικής αναπτύξεως και την αμοιβή του πολεοδόμου με μνεία των διορθωτικών δεικτών σε σχέση με την εκτίμηση του κόστους των έργων οικιστικής αναπτύξεως.

30 Κατά το άρθρο 47 του LRAU, η διοίκηση έχει τη δυνατότητα είτε να απορρίψει όλες τις προσφορές και, ενδεχομένως, να αποφασίσει να διαχειριστεί ευθέως το ΠΟΔ, είτε να εγκρίνει το ΠΟΔ προσδιορίζοντας το περιεχόμενό του διά της επιλογής τεχνικής προσφοράς και νομικής και οικονομικής προσφοράς μεταξύ των υποβληθεισών, επιφέροντας τις επιμέρους τροποποιήσεις τις οποίες κρίνει σκόπιμες. Παράλληλα, η διοίκηση έχει τη δυνατότητα να αναθέσει το ΠΟΔ στον υποβαλόντα νομική και οικονομική προσφορά με αντικείμενο την πλέον κατάλληλη τεχνική προσφορά. Η εν λόγω ανάθεση χωρεί σύμφωνα με τα κριτήρια αναθέσεως τα οποία παρατίθενται στην προσφορά, μεταξύ των οποίων οι εγγυήσεις ή οι δυνατότητες συνεργασίας των εμπλεκομένων ιδιοκτητών προκειμένου να διευκολυνθεί ή να διασφαλιστεί η υλοποίηση της ολοκληρωμένης δράσεως.

31 Η διοίκηση και ο πολεοδόμος προσυπογράφουν πολεοδομική σύμβαση περιλαμβάνουσα, σύμφωνα με το άρθρο 32, στοιχείο c, του LRAU, τις αντίστοιχες δεσμεύσεις τους, τις προθεσμίες, τις εγγυήσεις τις οποίες παρέχει ο πολεοδόμος, καθώς και τις προβλεπόμενες κυρώσεις σε περίπτωση μη τηρήσεως των υποχρεώσεών του.

32 Το άρθρο 48 του LRAU προβλέπει απλουστευμένη διαδικασία κατόπιν πρωτοβουλίας ιδιώτη.

33 Δυνάμει του άρθρου 67, παράγραφος 3, του LRAU, τα αρχικώς προβλεπόμενα στο ΠΟΔ κόστη μπορούν να επανεκτιμηθούν κατά την έγκριση του σχεδίου οικιστικής αναπτύξεως για αντικειμενικούς λόγους μη δυνάμενους να προβλεφθούν εκ μέρους του πολεοδόμου.

— Ο LUV

34 Σύμφωνα με το άρθρο 130 του LUV, η διαδικασία αναθέσεως και εγκρίσεως ενός ΠΟΔ μπορεί να κινηθεί κατόπιν πρωτοβουλίας μιας τοπικής αρχής ή ενός ιδιώτη, ανεξάρτητα από το αν είναι ιδιοκτήτες των εκτάσεων γης.

35 Δυνάμει του άρθρου 130, παράγραφος 2, του LUV, οι ιδιώτες έχουν τη δυνατότητα να συνοδεύουν την αίτησή τους με έγγραφο χωροταξικού σχεδιασμού διευκρινίζοντας τη λεπτομερή ή διαρθρωτική χωροθέτηση της οποίας προτείνεται η ανάπτυξη, καθώς και με τα κατά το άρθρο 131, παράγραφος 2, στοιχεία a έως e, του LUV έγγραφα.

36 Δυνάμει του άρθρου 130, παράγραφος 3, του LUV, η διοίκηση έχει τη δυνατότητα να απορρίψει την αίτηση του ιδιώτη, να κινήσει τη διαδικασία της έμμεσης διαχειρίσεως ή να αποφασίσει να προσφύγει στην απ' ευθείας διαχείριση.

37 Κατά το άρθρο 130, παράγραφος 5, του LUV, η σιωπή της διοικήσεως ισοδυναμεί με συναίνεση οσάκις η υποβληθείσα από τον πρώτο συμμετασχόντα προσφορά επάγεται την εκτέλεση των ισχυουσών οδηγιών περί διαρθρωτικής χωροθετήσεως και η διοίκηση δεν απαντά επί της αιτήσεως εντός προθεσμίας τριών μηνών.

38 Κατά το άρθρο 131, παράγραφος 2, του LUV, η απόφαση να κινηθεί η διαδικασία έμμεσης διαχειρίσεως ενός ΠΟΔ σημαίνει και έγκριση των ειδικών προδιαγραφών οι οποίες διέπουν τη διαδικασία αναθέσεως του ΠΟΔ. Οι ως άνω προδιαγραφές πρέπει να αναφέρουν αν γίνονται δεκτές εναλλακτικές λύσεις, να προσδιορίζουν τις πτυχές εκείνες για τις οποίες οι υποβάλλοντες προσφορά έχουν τη δυνατότητα να προτείνουν εναλλακτικές λύσεις και να καθορίζουν τις κατ' ελάχιστον προϋποθέσεις τις οποίες πρέπει να πληρούν οι ως άνω εναλλακτικές λύσεις.

39 Σύμφωνα με το άρθρο 132, παράγραφοι 2 και 4, του LUV, η δημόσια προκήρυξη αναθέσεως του ΠΟΔ πρέπει να δημοσιεύεται, τουλάχιστον, στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και στην επίσημη εφημερίδα της Αυτόνομης Κοινότητας της Valencia, ανεξάρτητα από το εκτιμώμενο ύψος του ΠΟΔ.

40 Σύμφωνα με το άρθρο 133 του LUV, οι προσφορές των συμμετεχόντων περιλαμβάνουν τα αφορώντα τις απαιτούμενες ικανότητες έγγραφα, την τεχνική προσφορά καθώς και τη νομική και οικονομική προσφορά.

41 Τα κριτήρια αξιολογήσεως της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας των υποβαλλόντων προσφορά εξαγγέλλονται στο άρθρο 123 του LUV.

42 Το περιεχόμενο της τεχνικής προσφοράς διευκρινίζεται στο άρθρο 126 του LUV.

43 Εξάλλου, το περιεχόμενο της νομικής και οικονομικής προσφοράς διευκρινίζεται στο άρθρο 127 του LUV, δυνάμει του οποίου η ως άνω προσφορά πρέπει να περιλαμβάνει τους όρους οι οποίοι διέπουν τις σχέσεις του πολεοδόμου με τους ενδιαφερόμενους ιδιοκτήτες και, ειδικότερα, τις λεπτομέρειες της αμοιβής του καθώς και επαρκείς πληροφορίες παρέχουσες στους ιδιοκτήτες τη δυνατότητα να λάβουν γνώση των οικονομικών συνεπειών τις οποίες έχει για τους ίδιους η επίδικη προσφορά. Η νομική και οικονομική προσφορά πρέπει να παραθέτει, ειδικότερα, τα προβλεπόμενα κόστη οικιστικής αναπτύξεως, το κέρδος του πολεοδόμου και τον εφαρμοστέο συντελεστή ανταλλαγής σε περίπτωση πληρωμής με την εκχώρηση εκτάσεων γης.

44 Το άρθρο 135, παράγραφος 3, του LUV εξαγγέλλει τα κριτήρια αναθέσεως του ΠΟΔ τα οποία πρέπει να αξιολογούνται όσον αφορά την τεχνική προσφορά.

45 Το άρθρο 135, παράγραφος 4, του LUV εξαγγέλλει τα κριτήρια αναθέσεως του ΠΟΔ τα οποία πρέπει να αξιολογούνται όσον αφορά τη νομική και οικονομική προσφορά, ιδίως το ύψος του κόστους οικιστικής αναπτύξεως καθώς και τη μικρότερη αναλογία των προς ανοικοδόμηση εκτάσεων γης ή δικαιωμάτων προς ανοικοδόμηση η οποία τίθεται στη διάθεση του πολεοδόμου μέσω του αναγκαστικού επαναχαρακτηρισμού ή τη μεγαλύτερη αναλογία ιδίων εκτάσεων γης ή εκτάσεων γης των εταίρων οι οποίοι πρόκειται να θιγούν στα πλαίσια τηρήσεως των ειδικών υποχρεώσεων ανεγέρσεως οι οποίες απορρέουν από την έγκριση του ΠΟΔ.

46 Το άρθρο 137 του LUV εμπεριέχει τις εφαρμοστέες επί της αναθέσεως και της εγκρίσεως του ΠΟΔ διατάξεις. Δυνάμει του άρθρου 137, παράγραφος 5, του LUV, όταν το ΠΟΔ τροποποιεί τη διαρθρωτική χωροθέτηση, η εκ μέρους της διοικήσεως έγκριση εξαρτάται από την οριστική αδειοδότηση της περιφερειακής κυβερνήσεως.

47 Το άρθρο 138 του LUV απαιτεί η σύμβαση με τον πολεοδόμο να οριστικοποιείται με τη μορφή διοικητικού εγγράφου εντός του μηνός που έπεται της ημερομηνίας αναθέσεως της συμβάσεως. Το ίδιο άρθρο απαριθμεί τα στοιχεία τα οποία πρέπει να παρατίθενται στο εν λόγω έγγραφο.

48 Δυνάμει του άρθρου 143, παράγραφος 4, στοιχείο d, του LUV, σε περίπτωση καταγγελίας της συναφθείσας με τον πολεοδόμο συμβάσεως, η διοίκηση μπορεί να ζητήσει από τους συμμετασχόντες οι οποίοι υπέβαλαν νομικές και οικονομικές προσφορές σχετικά με την επιλεγείσα τεχνική προσφορά να συνεχίσουν την εκτέλεση του προγράμματος και, επικουρικώς, να απευθύνουν πρόσκληση για την υποβολή προσφορών βάσει της επιλεγείσας μετά την πρώτη πρόσκληση υποβολής προσφορών τεχνικής προσφοράς.

49 Δυνάμει του άρθρου 155, παράγραφοι 6 και 7, του LUV, η διοίκηση έχει τη δυνατότητα να επιφέρει τροποποιήσεις στο σχέδιο οικιστικής αναπτύξεως το οποίο περιλαμβάνεται στην επιλεγείσα προσφορά κατά την ανάθεση ενός ΠΟΔ όταν οι προτεινόμενες αλλαγές αντιπροσωπεύουν αύξηση μη υπερβαίνουσα το 20 % του κόστους των έργων οικιστικής αναπτύξεως.

50 Σύμφωνα με το άρθρο 168, παράγραφος 3, του LUV, το ανώτατο ύψος του κόστους οικιστικής αναπτύξεως δεν μπορεί να αυξηθεί εκτός από την περίπτωση επανεκτιμήσεώς του, η οποία δεν μπορεί να επάγεται αύξηση του τμήματος του κόστους οικιστικής αναπτύξεως το οποίο αντιστοιχεί στο κέρδος του πολεοδόμου.

51 Όσον αφορά την εκτέλεση έργων οικιστικής αναπτύξεως, ο LUV απαιτεί να ανατίθεται σε εργολήπτη-κατασκευαστή τον οποίο επιλέγει ο πολεοδόμος στο πλαίσιο δημόσιας προκηρύξεως, σύμφωνα με τους κανόνες αναθέσεως των δημοσίων συμβάσεων. Στον ως άνω δημόσιο διαγωνισμό δεν μπορούν να συμμετέχουν ούτε ο συγκεκριμένος πολεοδόμος ούτε οι συνδεόμενες με αυτόν επιχειρήσεις.

52 Δυνάμει της πρώτης μεταβατικής διατάξεως του LUV, τα ΠΟΔ τα οποία έχουν συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου, ήτοι την 1η Φεβρουαρίου 2006, διέπονται από τον LRAU καθ' ο μέτρο, πριν από την ως άνω ημερομηνία, είχαν αποτελέσει το αντικείμενο εγκρίσεως των δημοτικών αρχών ή εφόσον έληξε η κατ' ανώτατο όριο προθεσμία για τη λήψη ρητής αποφάσεως επί της εν λόγω εγκρίσεως.

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία και η προσφυγή της Επιτροπής

53 Κατόπιν καταγγελιών, η Επιτροπή γνωστοποίησε στο Βασίλειο της Ισπανίας, με έγγραφο οχλήσεως της 21ης Μαρτίου 2005, ότι πλείονες διατάξεις του LRAU σχετικά με την ανάθεση των ΠΟΔ αντέκειντο προς τις οδηγίες 93/37 και 92/50. Το Βασίλειο της Ισπανίας απάντησε στο εν λόγω έγγραφο οχλήσεως με έγγραφο της 31ης Μαρτίου 2005, υποστηρίζοντας ότι η ανάθεση των ΠΟΔ δεν αποτελούσε σύμβαση διεπόμενη από τις ως άνω οδηγίες. Πέραν τούτου, αναφέρθηκε στο νομοσχέδιο του LUV, το οποίο είχε αποτελέσει επίσης αντικείμενο επαφών και ανταλλαγής αλληλογραφίας μεταξύ αυτού και της Επιτροπής.

54 Επειδή οι παρασχεθείσες από το Βασίλειο της Ισπανίας διευκρινίσεις δεν την ικανοποίησαν, η Επιτροπή, η οποία θεώρησε ότι η κατ' εφαρμογήν του LRAU ανάθεση των ΠΟΔ συνιστά παράβαση των οδηγιών, εξέδωσε στις 15 Δεκεμβρίου 2005 αιτιολογημένη γνώμη με την οποία το οικείο κράτος μέλος όφειλε να συμμορφωθεί εντός προθεσμίας τριών εβδομάδων η οποία έληξε στις 6 Ιανουαρίου 2006.

55 Με την από 26 Ιανουαρίου 2006 απάντησή του επί της αιτιολογημένης γνώμης, το Βασίλειο της Ισπανίας αναφέρθηκε στην ψήφιση του LUV με τον οποίο καταργήθηκε ο LRAU, ως ημερομηνία ενάρξεως ισχύος του οποίου είχε προβλεφθεί η 1η Φεβρουαρίου 2006. Κατόπιν επαφών με την Επιτροπή, το οικείο κράτος μέλος υπέβαλε, με έγγραφο της 17ης Μαρτίου 2006, συμπληρωματικές παρατηρήσεις.

56 Λόγω της παρατεινόμενης φερόμενης παραβάσεως και της εκπνοής της ορισθείσας με την οδηγία 2004/18 προθεσμίας μεταφοράς της τελευταίας στο εθνικό δίκαιο, η Επιτροπή απηύθυνε στις 10 Απριλίου 2006 προς το Βασίλειο της Ισπανίας συμπληρωματικό έγγραφο οχλήσεως επί του οποίου το οικείο κράτος μέλος απάντησε με έγγραφο της 7ης Ιουλίου 2006.

57 Εκτιμώντας ότι, αφενός, ο LUV και, αφετέρου, η ανάθεση των ΠΟΔ, σύμφωνα με τον LRAU κατά το διάστημα από 21 Μαρτίου 2005 έως 31 Ιανουαρίου 2006, συνιστούσε προσβολή, μεταξύ άλλων, της οδηγίας 2004/18, η Επιτροπή διατύπωσε στις 12 Οκτωβρίου 2006 συμπληρωματική αιτιολογημένη γνώμη.

58 Δεδομένου ότι το Βασίλειο της Ισπανίας ενέμεινε στην άποψή του με την από 11 Ιανουαρίου 2007 απάντησή του επί της συμπληρωματικής αιτιολογημένης γνώμης, η Επιτροπή άσκησε την παρούσα προσφυγή με την οποία καλεί το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι το Βασίλειο της Ισπανίας:

— αναθέτοντας τα ΠΟΔ κατ' εφαρμογήν του LRAU, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 1, 6, παράγραφος 6, 11, 12 και 24 έως 29 της οδηγίας 93/37, και

— αναθέτοντας τα ΠΟΔ κατ' εφαρμογήν του LUV, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 2, 6, 24, 30, 31, παράγραφος 4, στοιχείο α΄, και 53 της οδηγίας 2004/18.

Επί του αιτήματος περί επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας

59 Με έγγραφο της 22ας Νοεμβρίου 2010, η Επιτροπή ζήτησε την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας ισχυριζόμενη, κατ' ουσίαν, ότι το ζήτημα της οικονομικής συμμετοχής της αρμόδιας διοικήσεως, όπως ερμηνεύεται από τον γενικό εισαγγελέα με τις προτάσεις του, συνιστά ουσιώδες στοιχείο της διαφοράς και απαιτεί συμπληρωματικές διευκρινίσεις.

60 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο δύναται, σύμφωνα με το άρθρο 61 του Κανονισμού του Διαδικασίας, να διατάξει, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν προτάσεως του γενικού εισαγγελέα ή ακόμα και κατόπιν αιτήσεως των διαδίκων, την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, εφόσον κρίνει ότι δεν έχει διαφωτιστεί επαρκώς ή ότι η υπόθεση πρέπει να επιλυθεί βάσει επιχειρήματος επί του οποίου δεν διεξήχθη συζήτηση μεταξύ των διαδίκων (βλ., ιδίως, απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2009, C-42/07, Liga Portuguesa de Futebol Profissional και Bwin International, Συλλογή 2009, σ. I-7633, σκέψη 31 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

61 Αντιθέτως, ο Οργανισμός του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και ο Κανονισμός του Διαδικασίας δεν προβλέπουν τη δυνατότητα των διαδίκων να καταθέτουν παρατηρήσεις σε απάντηση των προτάσεων που αναπτύσσει ο γενικός εισαγγελέας (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Liga Portuguesa de Futebol Profissional και Bwin International, σκέψη 32).

62 Το Δικαστήριο εκτιμά, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, ότι διαθέτει εν προκειμένω όλα τα αναγκαία στοιχεία προκειμένου να αποφανθεί επί της διαφοράς της οποίας επελήφθη και η οποία δεν πρέπει να κριθεί υπό το φως επιχειρημάτων τα οποία δεν συζητήθηκαν ενώπιόν του. Κατόπιν αυτού, παρέλκει η διάταξη της επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας.

Επί της προσφυγής

Επί του παραδεκτού

63 Το Βασίλειο της Ισπανίας προβάλλει μερική ένσταση απαραδέκτου της προσφυγής καθόσον αφορά την παράβαση εκ μέρους του LRAU της οδηγίας 93/37. Συναφώς, το Βασίλειο της Ισπανίας επικρίνει το ότι με την πρώτη αιτιολογημένη γνώμη διατυπώθηκε η απαίτηση ο LRAU να προσαρμοστεί προς την οδηγία 93/37 αντί της

αναφοράς στην οδηγία 2004/18, η προθεσμία μεταφοράς της οποίας στο εθνικό δίκαιο έληγε οσονούπω.

64 Κατά το Βασίλειο της Ισπανίας, ο LRAU έπαυσε να εφαρμόζεται από την έναρξη ισχύος του LUV και η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι σημαντικός αριθμός ΠΟΔ εγκρίθηκε σύμφωνα με τον LRAU κατά το χρονικό διάστημα μιας vacatio legis του LUV. Πέραν τούτου, το Βασίλειο της Ισπανίας θεωρεί ότι, στην περίπτωση κατά την οποία έχουν καταργηθεί η εθνική και η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση, όπως εν προκειμένω, πέραν των δύο ετών από την άσκηση της προσφυγής, ουδέν πλέον συμφέρον υφίσταται για τη συνέχιση της δίκης.

65 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η απόφανση επί του αν στοιχειοθετείται ενδεχομένως η φερόμενη παράβαση πρέπει να χωρήσει υπό το φως της νομοθεσίας η οποία ίσχυε στις 6 Ιανουαρίου 2006, ημερομηνία εκπνοής της ταχθείσας με την πρώτη αιτιολογημένη γνώμη της 15ης Δεκεμβρίου 2005 προθεσμίας. Διαπιστώνεται ότι κατά την ως άνω ημερομηνία ίσχυαν τόσο ο LRAU όσο και η οδηγία 93/37.

66 Όσον αφορά το επιλεγέν από την Επιτροπή χρονικό σημείο για την κίνηση της διαδικασίας σε βάρος του Βασιλείου της Ισπανίας, αρκεί η υπόμνηση ότι εναπόκειται στην Επιτροπή, στο πλαίσιο της εκπληρώσεως της αποστολής την οποία της αναθέτει το άρθρο 211 ΕΚ, να μεριμνά για την εφαρμογή των διατάξεων της Συνθήκης και να εξετάζει αν τα κράτη μέλη ενήργησαν σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές. Αν η Επιτροπή φρονεί ότι ένα κράτος μέλος παρέβη τις διατάξεις αυτές, στην ίδια απόκειται να εκτιμήσει κατά πόσον είναι σκόπιμο να στραφεί κατά του κράτους αυτού, να προσδιορίσει τις διατάξεις που αυτό παραβιάζει και να επιλέξει το χρονικό σημείο κατά το οποίο θα κινήσει κατ' αυτού τη διαδικασία λόγω παραβάσεως, οι δε λόγοι που προσδιορίζουν την επιλογή αυτή δεν ασκούν επιρροή επί του παραδεκτού της προσφυγής της (βλ. αποφάσεις της 18ης Ιουνίου 1998, C-35/96, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1998, σ. I-3851, σκέψη 27, της 8ης Δεκεμβρίου 2005, C-33/04, Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, Συλλογή 2005, σ. I-10629, σκέψη 66, και της 19ης Μαΐου 2009, C-531/06, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 2009, σ. I-4103, σκέψη 23).

67 Υπό το φως των προηγηθεισών σκέψεων, επιβάλλεται η απόρριψη της ενστάσεως απαραδέκτου την οποία προέβαλε το Βασίλειο της Ισπανίας.

Επί της ουσίας

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

68 Η Επιτροπή θεωρεί ότι πλείονες πτυχές της διαδικασίας αναθέσεως και εγκρίσεως των ΠΟΔ στο πλαίσιο της έμμεσης διαχειρίσεως την οποία προβλέπουν οι LRAU και LUV αντίκεινται, αντιστοίχως, στα άρθρα 1, 6, παράγραφος 6, 11, 12, και 24 έως 29 της οδηγίας 93/37 και στα άρθρα 2, 6, 24, 30, 31, παράγραφος 4, στοιχείο α΄, και 53 της οδηγίας 2004/18.

69 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι υφιστάμενη σχέση μεταξύ της διοικήσεως και του πολεοδόμου συνιστά, σύμφωνα με τις οδηγίες 93/37 και 2004/18, δημόσια σύμβαση, το βασικό αντικείμενο της οποίας, όπως προκύπτει από την περιγραφή της ολοκληρωμένης δράσεως, έγκειται στην εκτέλεση δημοσίων έργων υποδομής και οικιστικής αναπτύξεως.

70 Το γεγονός ότι η εν τοις πράγμασι εκτέλεση των ως άνω έργων πρέπει να ανατίθεται, στο πλαίσιο του LUV, από τον πολεοδόμο σε έναν εργολήπτη-κατασκευαστή ουδόλως μεταβάλλει τον χαρακτηρισμό της ως συμβάσεως δημόσιων έργων καθ' ο μέτρο εκείνος ο οποίος δεσμεύεται έναντι της διοικήσεως για την εκτέλεσή τους είναι ο πολεοδόμος.

71 Ως προς τον εξ επαχθούς αιτίας χαρακτήρα της αναθέσεως και της εγκρίσεως των ΠΟΔ, η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι LRAU και LUV εγκαθιδρύουν ένα σύστημα στο

πλαίσιο του οποίου υφίσταται διμερής σύμβαση μεταξύ του πολεοδόμου και της δημοτικής αρχής, δυνάμει της οποίας το αντιστάθμισμα για τη δεύτερη τελεί σε άμεση σχέση με την εκτέλεση των δημοσίων έργων και την παροχή ορισμένων συναφών υπηρεσιών. Εξάλλου, ο πολεοδόμος λαμβάνει εκ μέρους των ιδιοκτητών των εκτάσεων γης χρηματικό ποσό ή το ισόποσό του σε εκτάσεις γης.

72 Κατά την Επιτροπή, ο επαχθής χαρακτήρας της συμβάσεως αντανακλάται στην απόφαση της διοικήσεως να εγκρίνει το ΠΟΔ και να επιλέξει τον πολεοδόμο, καθώς και στην εκ μέρους της άσκηση των δημοσίων εξουσιών της προς διασφάλιση της τηρήσεως των διατάξεων του εγκεκριμένου ΠΟΔ.

73 Η Επιτροπή προσθέτει ότι, όταν η διοίκηση αποφασίζει να διαχειριστεί ευθέως το ΠΟΔ, φέρει την υποχρέωση να πραγματοποιήσει η ίδια τα σχέδια και να εξοφλήσει τα αναγκαία για τα έργα ποσά. Στην περίπτωση αυτή, προβαίνει σε δαπάνες τις οποίες ακολούθως μετακυλίει στους ιδιοκτήτες κατά τρόπον ώστε, οσάκις επιλέγει την έμμεση διαχείριση, η διοίκηση να μην εξοφλεί πλέον κανένα ποσό αλλά και να μην εισπράττει πλέον κανένα ποσό. Εξ αυτού η Επιτροπή συνάγει ότι, επιλέγοντας την έμμεση διαχείριση, η διοίκηση παύει ούτως ή άλλως να εισπράττει ορισμένα έσοδα, το δε γεγονός ότι δεν επιβαρύνεται πλέον με ορισμένες δαπάνες ουδόλως μετριάζει το επιχείρημα αυτό.

74 Τέλος, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, όπως προκύπτει ιδίως από τις αποφάσεις της 12ης Ιουλίου 2001, C-399/98, Ordine degli Architetti κ.λπ. (Συλλογή 2001, σ. I-5409, σκέψεις 77 και 84), και της 18ης Ιανουαρίου 2007, C-220/05, Auroux κ.λπ. (Συλλογή 2007, σ. I-385, σκέψεις 45 και 57), οι διενεργηθείσες εκ μέρους τρίτων πληρωμές καταδεικνύουν τον επαχθή χαρακτήρα.

75 Με το δικόγραφό της απαντήσεως, η Επιτροπή παρατηρεί ότι το Tribunal Supremo έδωσε διαμετρικά αντίθετη από την υποστηριζόμενη εν προκειμένω από το Βασίλειο της Ισπανίας ερμηνεία, η οποία συμπίπτει κατά τα ουσιώδη με την ανάλυση της Επιτροπής.

76 Αφετέρου, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι η υφιστάμενη σχέση μεταξύ της διοικήσεως και του πολεοδόμου δεν συνιστά, υπό το φως του τρόπου αμοιβής του δευτέρου, δημόσια σύμβαση έργων αλλά παραχώρηση δημόσιας υπηρεσίας μη εμπίπτουσας στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών 93/37 και 2004/18 και ότι, ως εκ τούτου, η ανάθεση των ΠΟΔ διέπεται από τις αρχές του πρωτογενούς δικαίου της Ενώσεως.

77 Κατά το οικείο κράτος μέλος, η Επιτροπή συγχέει μεταξύ του ΠΟΔ και του σχεδίου έργων χωροταξίας, ενώ η εκτέλεση των δημοσίων έργων δεν αποτελεί το αποκλειστικό ούτε καν το θεμελιώδες αντικείμενο του ΠΟΔ. Η έγκριση του ΠΟΔ, μέσω της κατακυρώσεως, σημαίνει επίσης τη χρηματοδότηση και τη διαχείριση του επαναχαρακτηρισμού καθώς και την ανάθεση των χωροταξικών έργων σε παρόχους. Επομένως, ο πολεοδόμος είναι ο οικονομικός υπεύθυνος της εκτελέσεως των έργων αλλά και επιφορτισμένος με τη διενέργεια των αναγκαίων διοικητικών διαβημάτων προς διασφάλιση του δωρεάν χαρακτήρα των πράξεων για τη διοίκηση και τη δίκαιη κατανομή μεταξύ των ιδιοκτητών των αναγομένων σε ακίνητα κόστους και κέρδους.

78 Το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζεται επίσης ότι δεν υφίσταται επαχθής σχέση σε βάρος της διοικήσεως καθ' ο μέτρο η αμοιβή του πολεοδόμου προέρχεται αποκλειστικά από τους ιδιοκτήτες.

79 Κατ' αρχάς, η υποχρέωση του ιδιοκτήτη να χρηματοδοτεί το κόστος του χωροταξικού σχεδιασμού και, συνακόλουθα, να αμείβει τον πολεοδόμο δεν είναι προϊόν μονομερούς αποφάσεως της διοικήσεως αλλά απόρροια της οικειοθελούς αποφάσεώς του να συμμετάσχει στον επαναχαρακτηρισμό και να προσχωρήσει υπό την έννοια αυτή στην προσπόριση οφέλους από τις νέες οικοδομήσιμες εκτάσεις γης.

80 Ακολούθως, οι LRAU και LUV δεν προβλέπουν καμία εγγύηση για πληρωμή σε βάρος των δημοσίων ταμείων από τα οποία θα προέκυπτε ενδεχομένως η ύπαρξη συμβάσεως εξ επαχθούς αιτίας μεταξύ της διοικήσεως και του πολεοδόμου, ο οποίος είναι υπεύθυνος έναντι αυτής ακόμη και σε περίπτωση μη τηρήσεως, εκ μέρους του εργολήπτη-κατασκευαστή ή εκ μέρους των ιδιοκτητών, των αντιστοίχων υποχρεώσεών τους.

81 Τέλος, η επιλογή της έμμεσης αντί της απ' ευθείας διαχειρίσεως δεν σημαίνει επαχθή χαρακτήρα, όπως δεν σημαίνει επαχθή χαρακτήρα ούτε η εκ μέρους της διοικήσεως άσκηση των δημοσίων εξουσιών της για τους σκοπούς του επαναχαρακτηρισμού και της απαλλοτριώσεως.

82 Υπό το φως των ανωτέρω σκέψεων, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι ο πολεοδόμος πρέπει να χαρακτηρίζεται όχι ως «ο υπέρ ου η κατακύρωση» μιας συμβάσεως stricto sensu αλλ' ως ο «ανάδοχος», δεδομένου ότι η αμοιβή του εξαρτάται από την εκμετάλλευση στον χώρο της αγοράς των οικοδομήσιμων εκτάσεων γης και όχι από σταθερή τιμή την οποία εγγυάται η διοίκηση. Ειδικότερα, προσλαμβάνει τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα ενός αναδόχου υπηρεσιών δεδομένου ότι η οικονομική διαχείριση του επαναχαρακτηρισμού είναι η πλέον συναφής από οικονομικής απόψεως λειτουργία.

83 Εξάλλου, το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζεται ότι η άποψη της Επιτροπής έρχεται σε αντίθεση προς την πρακτική αποτελεσματικότητα των οδηγιών 93/37 και 2004/18.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

84 Προκαταρκτικώς, υπογραμμίζεται ότι η υπό κρίση προσφυγή αφορά αποκλειστικώς την ανάθεση συμβάσεων οικιστικής αναπτύξεως σύμφωνα με τις υιοθετηθείσες διαδοχικώς από την Αυτόνομη Κοινότητα της Valencia νομοθεσίες με θεμέλιο τις περιφερειακές αρμοδιότητες της εν λόγω Κοινότητας σε θέματα πολεοδομίας, χρήσεως γης και χωροταξίας.

85 Αναλυτικότερα, η Επιτροπή προσάπτει στο Βασίλειο της Ισπανίας την ανάθεση των ΠΟΔ, ήτοι των ολοκληρωμένων δράσεων, αντικείμενο των οποίων είναι η από κοινού οικιστική ανάπτυξη πλειόνων γεωτεμαχίων σύμφωνα με ενιαίο προγραμματισμό περί μετατροπής των εν λόγω γεωτεμαχίων σε οικοδομήσιμες εκτάσεις γης, κατ' εφαρμογή, αφενός, του LRAU και, αφετέρου, του LUV, κατά παράβαση αντιστοίχως των οδηγιών 93/37 και 2004/18.

86 Οι αιτιάσεις της Επιτροπής αφορούν αποκλειστικώς τη διαδικασία εγκρίσεως των ΠΟΔ στο πλαίσιο της έμμεσης διαχειρίσεως, η οποία, σύμφωνα με τις επίδικες κανονιστικές ρυθμίσεις, σημαίνει την αναγνώριση, εκ μέρους της αρμόδιας αναθέτουσας αρχής, σε ιδιώτη της ιδιότητας του πολεοδόμου, ο οποίος επιλέγεται σύμφωνα με δημόσια διαδικασία προκηρύξεως διαγωνισμού, ανεξάρτητα από το αν ο ίδιος είναι ιδιοκτήτης των επιμάχων εκτάσεων γης.

87 Συναφώς, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι επίδικες συμβάσεις οικιστικής αναπτύξεως πρέπει να χαρακτηρίζονται ως «δημόσιες συμβάσεις έργων» και υπό την έννοια αυτή πρέπει να τηρούνται οι καθορισθείσες με την οδηγία 93/37, ακολούθως δε με την οδηγία 2004/18, επιταγές. Τούτο προκύπτει, όσον αφορά τις στρεφόμενες κατά του LRAU αιτιάσεις, από το νομικό έρεισμα της προσφυγής το οποίο περιορίζεται αποκλειστικά στην παράβαση της οδηγίας 93/37 και, όσον αφορά τις στρεφόμενες κατά του LUV αιτιάσεις, από τη συμπληρωματική αιτιολογημένη γνώμη, όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή με το δικόγραφο της προσφυγής της και όπως επιβεβαίωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

88 Όσον αφορά την έννοια των «δημοσίων συμβάσεων έργων», κατά το άρθρο 1, στοιχείο α΄, της οδηγίας 93/37 και το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, της οδηγίας 2004/18, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι η έννοια αυτή καταλαμβάνει τις συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας οι οποίες συνάπτονται εγγράφως μεταξύ, αφενός, ενός ή περισσοτέρων επιχειρηματιών και, αφετέρου, μιας ή περισσοτέρων αναθετουσών αρχών και οι οποίες έχουν ως αντικείμενο είτε την εκτέλεση, είτε τόσο την εκτέλεση όσο και τη μελέτη έργων που αφορούν μια από τις παρατιθέμενες στο παράρτημα II της οδηγίας 93/37 και του παραρτήματος I της οδηγίας 2004/18 δραστηριότητες ή ενός έργου, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 1, στοιχείο γ΄, της οδηγίας 93/37 και στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, της οδηγίας 2004/18, είτε την πραγματοποίηση, με οποιαδήποτε μέσα, ενός έργου το οποίο ανταποκρίνεται στις επακριβώς προσδιοριζόμενες από την αναθέτουσα αρχή ανάγκες.

89 Εξάλλου, όπως προκύπτει από τη δέκατη έκτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 92/50 και από τη δέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2004/18, σε συνδυασμό αντιστοίχως με το άρθρο 1, στοιχείο α΄, της οδηγίας 93/37 και το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, της οδηγίας 2004/18, μια σύμβαση λογίζεται ως «δημόσια σύμβαση έργων» μόνο στην περίπτωση κατά την οποία το αντικείμενό της αντιστοιχεί στον δοθέντα

στην προηγούμενη σκέψη ορισμό, ενώ εργασίες οι οποίες είναι παρεπόμενες και δεν εμπίπτουν στο αντικείμενο της συμβάσεως δεν μπορούν να δικαιολογήσουν τον χαρακτηρισμό της ως δημοσίας συμβάσεως έργων.

90 Πέραν τούτου, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, όταν η σύμβαση περιλαμβάνει τόσο στοιχεία συμβάσεως δημοσίου έργου όσο και στοιχεία ενός άλλου τύπου δημοσίας συμβάσεως, εκείνο το οποίο καθορίζει ποια δέσμη κανόνων της Ενώσεως περί δημοσίων συμβάσεων έχει, κατ' αρχήν, εφαρμογή είναι το κύριο αντικείμενό της (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση Auroux κ.λπ., σκέψη 37).

91 Ο προσδιορισμός αυτός πρέπει να χωρεί βάσει των ουσιωδών υποχρεώσεων οι οποίες προτάσσονται και οι οποίες χαρακτηρίζουν αφεαυτών τη συγκεκριμένη σύμβαση, κατ' αντίθεση προς όσες είναι απλώς και μόνον παρεπόμενου ή συμπληρωματικού χαρακτήρα και δεν επιβάλλονται από το ίδιο το αντικείμενο της συμβάσεως (απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 2008, C-412/04, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 2008, σ. I-619, σκέψη 49).

92 Εν προκειμένω, υπογραμμίζεται ότι η Επιτροπή περιορίζεται στο να προβάλει ως επιχείρημα το ότι οι επίδικες συμβάσεις οικιστικής αναπτύξεως πρέπει να χαρακτηριστούν ως «δημόσιες συμβάσεις έργων» με το αιτιολογικό ότι το κύριο αντικείμενο του ΠΟΔ είναι, κατά την έννοια των άρθρων 1, στοιχείο γ΄, της οδηγίας 93/37 και 1, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, της οδηγίας 2004/18, ένα «έργο» οικιστικής αναπτύξεως δύο ή περισσοτέρων γεωτεμαχίων, με σκοπό την πρόσβαση οδικώς μέσω της κατασκευής οδοστρώματος από κυβολίθους, και η διανομή πόσιμου ύδατος και ηλεκτρισμού, εκκενώσεως των υγρών αποβλήτων των κρασπέδων των πεζοδρομίων και δημόσιου φωτισμού. Συναφώς, τονίζει ότι οι παρεχόμενες από τον πολεοδόμο υπηρεσίες, όπως η σύνταξη των τεχνικών εγγράφων, η κατάστρωση και η διαχείριση του σχεδίου του επαναχαρακτηρισμού ή ακόμα, υπό το κράτος του LUV, η επιλογή του εργολήπτη, ο οποίος πρόκειται να κατασκευάσει τα έργα, συνιστούν τα μέσα και είναι παρεπόμενου χαρακτήρα.

93 Επιβάλλεται επίσης η παρατήρηση ότι το Βασίλειο της Ισπανίας αντικρούει την εκτίμηση της Επιτροπής ότι το ΠΟΔ θα έπρεπε να χαρακτηριστεί ως «έργο» κατά την έννοια των οδηγιών 93/37 και 2004/18 και βεβαιώνει ότι η εκτέλεση ενός τέτοιου έργου δεν αποτελεί τον αποκλειστικό ούτε καν τον βασικό στόχο του. Συναφώς, το οικείο

κράτος μέλος ισχυρίζεται ότι ο πολεοδόμος είναι παράλληλα ο οικονομικός υπεύθυνος για την εκτέλεση των έργων, ενώ είναι επιφορτισμένος και με τη διενέργεια των αναγκαίων διαβημάτων προκειμένου να διασφαλιστεί ο δωρεάν χαρακτήρας των πράξεων για τη διοίκηση, αλλά και η δίκαιη κατανομή του συναφούς κόστους και των σχετικών με τα ακίνητα κερδών μεταξύ των ιδιοκτητών των προς οικοδόμηση εκτάσεων γης οι οποίοι χρηματοδοτούν τα έργα. Επιπλέον, το ίδιο κράτος μέλος υποστηρίζει ότι οι επίδικες συμβάσεις πρέπει να χαρακτηριστούν ως «παραχωρήσεις υπηρεσιών» κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 4, της οδηγίας 2004/18.

94 Κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο διαδικασίας λόγω παραβάσεως δυνάμει του άρθρου 226 ΕΚ, εναπόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει ότι συντρέχει παράβαση. Πράγματι, η ίδια οφείλει να προσκομίσει στο Δικαστήριο τα στοιχεία που του είναι αναγκαία για τη διαπίστωση της παραβάσεως, χωρίς να διαθέτει τη δυνατότητα να στηριχθεί σε τυχόν τεκμήρια (απόφαση της 27ης Ιανουαρίου 2011, C-490/09, Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, Συλλογή 2011, σ. I-247, σκέψη 49 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

95 Συναφώς και όσον αφορά τη φύση των δραστηριοτήτων με τις οποίες είναι επιφορτισμένος ο πολεοδόμος, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, πέραν των ερμηνευτικών στοιχείων τα οποία παρέσχε το Βασίλειο της Ισπανίας, η Επιτροπή δεν κατέβαλε προσπάθεια να στηρίξει τους ισχυρισμούς της και να αντικρούσει αυτούς του καθού κράτους μέλους μέσω εμπεριστατωμένης εξετάσεως των ως άνω στοιχείων.

96 Πράγματι, ουδαμώς αποδεικνύεται ότι τα έργα τα οποία συνίστανται στη σύνδεση και την ένταξη των επιδίκων εκτάσεων γης στα υφιστάμενα δίκτυα υποδομών, ενεργείας, επικοινωνιών και δημοσίων υπηρεσιών συνιστούν το κύριο αντικείμενο της συναφθείσας μεταξύ της τοπικής αρχής και του πολεοδόμου συμβάσεως στο πλαίσιο ενός ΠΟΔ υπό καθεστώς έμμεσης διαχειρίσεως. Συγκεκριμένα, η εκ μέρους του πολεοδόμου υλοποίηση του ΠΟΔ περιλαμβάνει, όπως τούτο προκύπτει ιδίως από τις σκέψεις 21 και 23 της παρούσας αποφάσεως, δραστηριότητες μη δυνάμενες να χαρακτηριστούν ως «έργα» κατά την έννοια των οδηγιών τις οποίες επικαλείται η Επιτροπή με το δικόγραφο της προσφυγής της, ήτοι την κατάστρωση ενός αναπτυξιακού σχεδίου, την πρόταση και τη διαχείριση του αντιστοιχούντος σε αυτό σχεδίου επαναχαρακτηρισμού, την ένταξη, υπέρ της διοικήσεως και άνευ αντιπαροχής, των οριζομένων για το Δημόσιο και για τη δημόσια ακίνητη περιουσία της τοπικής αρχής

εκτάσεων γης, τη διαχείριση του νομικού μετασχηματισμού των οικείων εκτάσεων γης ή ακόμα την κατ' επιεική τρόπο κατανομή κόστους και κέρδους μεταξύ των ενδιαφερομένων, καθώς και τις πράξεις χρηματοδοτήσεως και εγγυήσεως του κόστους των επενδύσεων, των έργων, των εγκαταστάσεων και των αναγκαίων για την εκτέλεση του ΠΟΔ αντισταθμιστικών μέτρων. Τούτο συμβαίνει επίσης οσάκις ο πολεοδόμος, όπως διευκρινίζεται και στο άρθρο 119, παράγραφος 1, του LUV, οφείλει να διοργανώσει τη δημόσια προκήρυξη προκειμένου να οριστεί ο εργολήπτης-κατασκευαστής στον οποίο ανατίθεται η εκτέλεση των εργασιών οικιστικής αναπτύξεως.

97 Εξάλλου, διαπιστώνεται ότι ορισμένες από τις δραστηριότητες που περιλαμβάνουν τα ΠΟΔ, υπό το κράτος τόσο του LRAU όσο και του LUV, όπως αυτές εξαγγέλλονται στην προηγούμενη σκέψη, ανταποκρίνονται προφανώς, ως εκ της φύσεώς τους, στις υπαγόμενες στην κατηγορία υπ' αριθμόν 12 των παραρτημάτων I A της οδηγίας 92/50 και II A της οδηγίας 2004/18 δραστηριότητες, οι οποίες αφορούν τις υπηρεσίες στις οποίες αναφέρονται αντιστοίχως το άρθρο 1, στοιχείο α΄, της οδηγίας 92/50 και το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο δ΄, της οδηγίας 2004/18.

98 Από τις προηγούμενες σκέψεις έπεται ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι το κύριο αντικείμενο της συναφθείσας μεταξύ της δημοτικής αρχής και του πολεοδόμου συμβάσεως εμπίπτει στις κατά την έννοια της οδηγίας 93/37 ή της οδηγίας 2004/18 δημόσιες συμβάσεις έργων, όπερ και συνιστά προϋπόθεση για τη διαπίστωση της φερόμενης παραβάσεως.

99 Όπως προκύπτει από τις προηγηθείσες σκέψεις, η προσφυγή της Επιτροπής είναι απορριπτέα.

Επί των δικαστικών εξόδων

100 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Επειδή το Βασίλειο της Ισπανίας ζήτησε την καταδίκη της Επιτροπής και η τελευταία ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)